

INFORMACIJE
O EUROPSKOJ
UNIJI

Jedinstveno digitalno tržište u Europi

Uklanjanje
prepreka za
prilike dostupne
na internetu

Vrijeme je da pripremimo Europu za digitalno doba – ukidanjem regulatornih prepreka za internetske usluge mogle bi se stvoriti stotine tisuća novih radnih mjesta.

POLITIKE EUROPSKE UNIJE

Ova je publikacija dio serije kojom se objašnjava što EU poduzima u različitim područjima politika, zašto je uključen u ta područja i koji su rezultati.

Publikacije možete pronaći na internetskim stranicama:

http://europa.eu/pol/index_en.htm
<http://europa.eu/!wT73dg>

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebno jedinstveno digitalno tržište u Europi 3

Bolji pristup digitalnoj robi i uslugama za potrošače i poduzeća diljem Europe 5

Stvaranje odgovarajućeg okruženja koje pogoduje razvoju digitalnih mreža i usluga 9

Stvaranje europskog digitalnoga gospodarstva i društva s potencijalom rasta. 14

Više o toj temi 16

Kako funkcionira Europska unija
Deset prioriteta za Europu
Osnivači EU-a

Bankarstvo i financije
Carine

Digitalno jedinstveno tržište ✘

Ekonomska i monetarna unija i euro
Energija

Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Istraživanje i inovacije

Javno zdravstvo
Klimatska akcija

Kultura i audiovizualna djelatnost

Međunarodna suradnja i razvoj
Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport
Okoliš

Oporezivanje
Poljoprivreda

Pomorstvo i ribarstvo
Potrošači

Pravosuđe, građanstvo, temeljna prava
Promet

Proračun
Proširenje

Razvoj i suradnja
Regionalna politika

Sigurnost hrane
Trgovina

Tržišno natjecanje
Unutarnje tržište

Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje

Politike Europske unije: Jedinstveno digitalno tržište u Europi

Europska komisija
Glavna uprava za komunikaciju
Informiranje građana
1049 Bruxelles
BELGIJA

Je li vam publikacija bila korisna? Recite nam svoje mišljenje: comm-publi-feedback@ec.europa.eu

Tekst je osuvremenjen u srpnju 2016.

Naslovnica i slika na 2. stranici:
© iStockphoto.com/Voon Nam Fook
16 str. — 21 × 29,7 cm

PDF ISBN 978-92-79-52473-8
doi:10.2775/21342
NA-04-15-798-HR-N

Print ISBN 978-92-79-52487-5
doi:10.2775/209199
NA-04-15-798-HR-C

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2016

Printed by Bietlot in Belgium

© Europska unija, 2016.

Ponovna uporaba dopuštena je uz uvjet navođenja izvora. Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom 2011/833/EU (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koje nisu zaštićene autorskim pravima EU-a dopuštenje se mora zatražiti izravno od vlasnika autorskih prava.....

Zašto nam je potrebno jedinstveno digitalno tržište u Europi

Jedinstveno tržište EU-a nudi europskim građanima i poduzećima znatne slobode i prava: na putovanje, trgovinu i poslovanje diljem EU-a. Zahvaljujući tim slobodama inovacije se mogu razvijati i širiti, a građani imaju više izbora i mogućnosti.

Ali u današnje vrijeme sve se veći broj proizvoda i usluga digitalizira ili postaje dostupan na internetu. Za gledanje filmova ili sudjelovanje na natječajima javne nabave, kupovinu ili učenje vjerojatno se služite (ili biste se mogli služiti) internetskim alatima.

Europljani se često suočavaju s preprekama kad se služe internetskim alatima i uslugama. Prepreke postoje iako ih EU već desecima godina nastoji ukloniti.

One mogu uključivati netransparentne ili nerazmjerno visoke troškove dostave, namjerno „geografsko blokiranje” usluga kako bi ih se ograničilo na jednu zemlju ili regiju, nedostatak pristupa internetu ili digitalnih vještina te niz različitih pravila diljem EU-a.

Neovisno o vrsti prepreka, to znači da Europljani propuštaju prilike:

- građani ne mogu ostvariti korist od maksimalno velikog izbora robe i usluga ili proizvoda dostupnih na internetu ni od brojnih prilika koje se nude na internetu;
- mogućnosti internetskih poduzeća i novoosnovanih poduzeća ograničene su, zbog čega ona ne mogu proširiti svoje područje poslovanja koliko bi htjela, što vodi do manje inovacija i novih radnih mjesta;
- poduzeća na jedinstvenom tržištu ne mogu ostvariti korist od visokokvalitetnih digitalnih usluga.

Zato moramo stvoriti jedinstveno digitalno tržište u Europi: to je jedan od 10 prioriteta Europske komisije.

Zašto nam je potrebno jedinstveno digitalno tržište?

ZA LJUDE

- za jednostavniju internetsku kupovinu
- kako bismo mogli birati robu i usluge iz svih europskih zemalja pri internetskoj kupovini

ZA POSLOVANJE

- za jednostavniju internetsku prodaju
- za internetsku prodaju 500 milijuna europskih potrošača

Potrošači u EU-u svake bi godine mogli uštedjeti

11,7 milijardi eura

kada bi im na internetu bila dostupna cjelokupna paleta roba i usluga iz EU-a*

Što treba osigurati kako bi jedinstveno digitalno tržište funkcioniralo?

Sigurnost mreže

Jednostavnost uspostave

Logistiku

Prava potrošača u internetskom okruženju

Autorska prava

Pitanja povezana s podacima

Sustave plaćanja

*istraživanje Europske komisije

Jedinstveno digitalno tržište znači manje prepreka i više prilika. To znači područje na kojem ljudi i poduzeća mogu trgovati, biti inovativni i komunicirati neometano, zakonito, sigurno i uz prihvatljiv trošak, što im olakšava živote. To znači da poduzeća mogu ostvariti maksimalnu korist od novih tehnologija, a mala poduzeća mogu jednostavnim „klikom” proširiti svoj domet diljem EU-a. Tako bi se moglo doprinijeti europskom gospodarstvu s 415 milijardi eura godišnje i otvoriti stotine tisuća novih radnih mjesta.

Komisija je u svibnju 2015. predstavila svoju strategiju jedinstvenog digitalnog tržišta. Ona uključuje skup od 16 novih zakona i mjera, čije će detaljne prijedloge Komisija izraditi do kraja 2016. Polovina ih je izrađena i predstavljena prije ljeta 2016. Ta će nova pravila morati odobriti Europski parlament i Vijeće ministara. Inicijative su grupirane u tri glavna stupa: osiguranje pristupa, osiguranje povoljnog okruženja za internetske inovacije u Europi i osiguranje da svaki građanin Europe te svako europsko poduzeće i vlada može ostvariti maksimalnu korist od digitalne transformacije.

Njihova je glavna namjera uvođenje suvremenijih i zajedničkih pravila u područjima kao što su zaštita potrošača, autorska prava i internetska prodaja.

Bolji pristup digitalnoj robi i uslugama za potrošače i poduzeća diljem Europe

Iskorištavanje potencijala e-trgovine

➔ 15 % potrošača u 2014. ostvarilo je kupnju preko interneta iz druge države članice, dok ih je 44 % kupovalo unutar vlastite države

➔ Potrošači u EU-u svake bi godine mogli uštedjeti 11,7 milijardi eura kada bi im na internetu bila dostupna cjelokupna paleta roba i usluga iz EU-a.

Samo 7 % MSP-ova u EU-u prodaje svoje proizvode u druge države.

Mala internetska poduzeća koja žele trgovati u drugim državama članicama moraju snositi oko **9 000 eura** dodatnih troškova kako bi se uskladila s nacionalnim zakonima.

➔ Kada bi se u svim državama članicama primjenjivala ista pravila za e-trgovinu, 57 % poduzeća bilo bi spremno početi ili povećati prodaju na internetu u drugim zemljama EU-a.

Prihvatljive cijene dostave paketa

Više od 90 % kupaca na internetu naglašava važnost pristupačnih cijena dostave i jednostavnog povrata proizvoda kupljenih na internetu.

62 % poduzeća koja žele prodavati na internetu kao problem navodi visoke troškove dostave.

Rješavanje problema geografskog blokiranja

U 52 % pokušaja prekogranične narudžbe pokaže se da prodavatelj ne isporučuje u zemlju potrošača.

Geografski blokirano

➔ Manje kupaca, manje prihoda za poduzeća

Pojednostavnjenje odredaba o PDV-u

Mala internetska poduzeća koja žele poslovati u drugim državama članicama moraju računati s najmanje **5 000 eura** troškova godišnje po državi na ime prilagodbe propisima o PDV-u.

Osvremenjivanje autorskih prava

Jedna trećina Europljana htjela bi gledati ili slušati sadržaje iz matične države tijekom boravka u inozemstvu.

Jedna petina Europljana htjela bi gledati ili slušati sadržaje iz drugih država članica.

➔ Prilika koja se ne smije propustiti: Slike, filmovi, glazba i igre najpopularnije su aktivnosti na internetu, a potrošnja na zabavne i medijske sadržaje bilježit će dvoznamenkasti rast u sljedećih pet godina (oko 12 %).

Olakšavanje prekogranične e-trgovine

Europska komisija predstavila je trodijelni plan za poticanje e-trgovine koji bi se trebao ostvariti borbom protiv geografskog blokiranja, cjenovno pristupačnijom i učinkovitijom prekograničnom dostavom paketa te promicanjem povjerenja potrošača na temelju bolje zaštite i provedbe.

SPRJEČAVANJE GEOGRAFSKOG BLOKIRANJA I DRUGIH OBLIKA DISKRIMINACIJE NA TEMELJU DRŽAVLJANSTVA ILI BORA VIŠTA

Komisija je podnijela zakonodavni prijedlog kako bi se osiguralo da se potrošači koji žele kupiti proizvode ili usluge u drugoj državi EU-a, na internetu ili osobno, neće suočavati s diskriminacijom u pogledu cijena, uvjeta prodaje ili plaćanja, osim ako je to opravdano objektivnim razlozima kao što su PDV ili pravne odredbe o javnom interesu.

Kad potrošač uđe u trgovinu u drugoj državi EU-a, vlasnik neće prvo tražiti osobnu iskaznicu kupca kako bi mu prodao proizvod ili prilagodio cijenu ili uvjete. No, u svijetu interneta, potrošači često ne mogu pristupiti ponudama u drugim zemljama jer ih se, primjerice, preusmjerava na internetsku stranicu u njihovoj zemlji ili se od njih traži da plaćaju debitnim ili kreditnim karticama određene zemlje. Takva je diskriminacija neprihvatljiva na jedinstvenom tržištu.

Iako je načelo nediskriminacije već utvrđeno u Direktivi o uslugama i Komisija ga primjenjuje u uslužnim sektorima kao što su usluge iznajmljivanja automobila ili zabavni parkovi, i poduzeća i potrošači imaju koristi od veće pravne sigurnosti u pogledu dopuštenog i nedopuštenog postupanja. Uredbom se osiguravaju takva pravna sigurnost i provedivost kod kupovine proizvoda i usluga na internetu ili izvan njega.

Kako bi se izbjeglo uvođenje neproporcionalnog opterećenja za poduzeća, Uredbom se ne nameće obveza isporuke diljem EU-a te se mala poduzeća koja su ispod nacionalnog praga PDV-a izuzimaju od određenih odredaba.

PRISTUPAČNIJA I UČINKOVITIJA PREKOGRANIČNA DOSTAVA PAKETA

Komisija je predložila pravila za povećanje transparentnosti cijena i regulatornog nadzora nad uslugama prekogranične dostave paketa kako bi potrošači i trgovci ostvarili korist od pristupačne isporuke i praktičnih mogućnosti vraćanja čak i pri dostavi u i iz rubnih regija.

Potrošači i mala poduzeća žale se na to da ih problemi s dostavom paketa, osobito visoki troškovi dostave za prekogranične pošiljke, sprječavaju u tome da više prodaju ili kupuju diljem EU-a. Cijene koje poštanski operateri naplaćuju za dostavu malog paketa u drugu državu članicu često su i do pet puta više od domaćih cijena, a pritom nije jasna njihova veza sa stvarnim troškovima.

Uvođenjem veće transparentnosti cijena na temelju Uredbe potiče se tržišno natjecanje. Komisija ne predlaže ograničavanje cijena dostave. Reguliranje cijena zadnje je rješenje ako se tržišnim natjecanjem ne ostvare zadovoljavajući rezultati. Komisija će pratiti napredak ostvaren tijekom 2019. i ocijeniti jesu li potrebne dodatne mjere.

Uredba će sadržavati podatke koji su nadležnim nacionalnim tijelima za poštanski promet potrebni za nadzor prekograničnih tržišta te provjeru pristupačnosti i troškovne usmjerenosti cijena. Uredbom će se propisati transparentan i nediskriminirajući pristup trećih strana infrastrukturi i uslugama prekogranične dostave paketa kako bi se potaknulo tržišno natjecanje. Komisija će objavljivati javno navedene cijene univerzalnih pružatelja usluga kako bi se povećalo uzajamno tržišno natjecanje i transparentnost tarifa.

Prijedlogom se dopunjuju samoregulatorne inicijative poštanskih operatera za poboljšanje kvalitete i pojednostavnjivanje usluga za prekograničnu dostavu paketa.

PRAVILA SUVREMENIH DIGITALNIH UGOVORA ZA BOLJU ZAŠTITU POTROŠAČA KOJI KUPUJU NA INTERNETU U EU-u I POMOĆ PODUZEĆIMA PRI PROŠIRENJU NJIHOVE INTERNETSKE PRODAJE

Komisija je donijela dva prijedloga: prvi o isporuci digitalnog sadržaja (npr. *streaming* glazbe), a drugi o internetskoj prodaji robe (npr. kupnja odjeće na internetu). U oba se prijedloga razmatra uklanjanje glavnih prepreka prekograničnoj elektroničkoj trgovini u EU-u: pravna rascjepkanost u području ugovornog prava potrošača zbog koje poduzeća (posebno MSP-ovi) imaju velike troškove te manjak povjerenja potrošača pri kupnji putem interneta iz druge države.

Potrošači će biti zaštićeniji te će imati veći izbor proizvoda po konkurentnijim cijenama.

Prebacivanje tereta dokazivanja: Na primjer, ako potrošač iz Italije danas otkrije da je proizvod koji je kupio na internetu prije više od šest mjeseci neispravan te od prodavatelja zatraži da ga popravi ili zamijeni, od njega se može tražiti da dokaže kako je proizvod dostavljen u neispravnom stanju. U okviru predloženih novih propisa potrošač će tijekom dvogodišnjeg razdoblja jamstva moći zatražiti pravni lijek, a da pritom neće morati dokazivati da je proizvod bio neispravan u trenutku isporuke.

Jasna i konkretna prava za digitalni sadržaj: Na primjer, potrošač koji preuzme neispravnu računalnu igru zasad kao kompenzaciju može dobiti samo popust pri preuzimanju drugih igara. Prema predloženoj direktivi potrošači će moći zahtijevati da se takvi problemi riješe i, ako to nije izvedivo ili se ne napravi ispravno, dobiti popust ili raskinuti ugovor uz povrat punog iznosa.

Poduzeća će moći putem interneta isporučivati digitalni sadržaj i prodavati robu potrošačima diljem EU-a na temelju istog skupa ugovornih pravila.

Pravna sigurnost i okruženje koje pogoduje poslovanju: Poduzeća još uvijek troše vrijeme i novac na prilagodbu propisima iz područja ugovornog prava u državama članicama u kojima prodaju svoje proizvode. Prema predloženim propisima poduzeća više neće imati problema s pravnom rascjepkanošću: moći će isporučivati digitalni sadržaj ili prodavati robu potrošačima u svim državama članicama na osnovi istog skupa osnovnih propisa u području ugovornog prava.

Smanjenje troškova poduzeća: Poduzeća su dosad morala jednokratno izdvojiti dodatni iznos od 9 000 eura za prilagodbu nacionalnom ugovornom pravu svake države članice u kojoj su htjela prodavati svoje proizvode. Prema novim propisima EU-a poduzeće koje želi prodavati svoje proizvode u svih 27 drugih zemalja EU-a moglo bi uštedjeti i do 243 000 eura.

POVEĆANJE POVJERENJA POTROŠAČA U E-TRGOVINU

Uz nova pravila o digitalnim ugovorima Komisija predlaže i reviziju Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača. Revizijom će se nacionalnim tijelima dati veće ovlasti radi bolje provedbe prava potrošača. Moći će provjeravati provodi li se na internetskim stranicama geografsko blokiranje potrošača ili nude li se poslijeprodajne usluge kojima se krše pravila EU-a (npr. u pogledu prava na odustajanje), moći će narediti hitno ukidanje stranica kojima je svrha prijevara i zahtijevati informacije od upravitelja domene i banaka radi otkrivanja identiteta odgovornog trgovca.

U slučaju kršenja prava potrošača na cijelom području EU-a Komisija može koordinirati zajedničke aktivnosti s nacionalnim provedbenim tijelima kako bi se takva praksa zaustavila. Time će se osigurati brža zaštita potrošača, a istodobno će države članice i poduzeća uštedjeti vrijeme i sredstva.

POJEDNOSTAVNENJE PDV-a

Smanjit će se i administrativno opterećenje za poduzeća koje proizlazi iz različitih sustava PDV-a. Prodavači koji prodaju fizičke proizvode u druge države ostvarit će korist i od jedinstvene elektroničke registracije i plaćanja, a uvest će se i zajednički prag PDV-a kako bi se malim novoosnovanim poduzećima olakšala prodaja na internetu.

Suvremeno zakonodavstvo o autorskim pravima skrojeno za Europu

Izradit će se suvremeno zakonodavstvo o autorskim pravima koje bolje odgovara europskim potrebama. Time će se poboljšati pristup građana kulturnim sadržajima na internetu, čime se podupire kulturna raznolikost, i istovremeno stvoriti nove mogućnosti za autore.

Komisija je u prosincu 2015. godine za početak predložila da se osobama koje borave u EU-u omogući da putuju s digitalnim sadržajem (filmovima, prijenosima sportskih događanja, glazbom, e-knjigama ili igrama) koji su kupili ili na koji su se pretplatili kod kuće. Očekuje se da će prekogranična prenosivost, novo pravo EU-a za potrošače, postati stvarnost 2017. i da će Europljani moći pregledavati svoj omiljeni sadržaj bez straha od naknada za *roaming*, koje će se ukinuti do sredine 2017 (prošle su se godine sve institucije EU-a dogovorile da će se te naknade ukinuti 2017).

Budući da je riječ o uredbi, ona će se, nakon što bude donesena, izravno primjenjivati u svih 28 država članica.

Primjenjivat će se izravno: države članice neće trebati prenijeti njezina pravila u nacionalno zakonodavstvo. Njezin je cilj da prenosivost 2017. postane stvarnost za potrošače u Europi.

U akcijskom planu o autorskim pravima koji je predstavljen u prosincu 2015. najavljene su i ostale buduće inicijative. Kao drugi korak Komisija će kasnije ove godine izraditi prijedlog za olakšavanje pristupa sadržaju diljem EU-a (uključujući reviziju Direktive o satelitskom emitiranju i kabelskom reemitiranju povezanu s pružateljima televizijskih usluga koje se emitiraju prekogranično), prilagodbu iznimaka za pravila o autorskim pravima inovativnom i uključivom društvu (npr. iznimku koja se odnosi na dubinsku analizu teksta i podataka radi poticanja istraživanja i inovacije), stvaranje pravednijeg tržišta i suzbijanje piratstva.

Stvaranje odgovarajućeg okruženja koje pogoduje razvoju digitalnih mreža i usluga

Učinkovita europska pravila o zaštiti podataka za poticanje digitalnoga gospodarstva

72 % korisnika interneta u Europi i dalje iskazuje zabrinutost zbog količine osobnih podataka koji se zahtijevaju na internetu.

Uvođenje brzog širokopojasnog interneta za sve

Širokopojasni internet i dalje nije široko prihvaćen: samo 22,5 % svih pretplata odnosi se na brzi širokopojasni internet (iznad 30 Mbps), a Europa znatno kasni i s uvođenjem najnovije 4G tehnologije zbog nedostupnosti odgovarajućeg spektra.

Reformama u području spektra postupno bi se snizile cijene mobilnih usluga i potaknula produktivnost (procijenjeni rast BDP-a na razini EU-a od 0,11 % do 0,16 % u pet godina).

59 %

Samo 59 % Europljana ima pristup 4G tehnologiji, a u ruralnim područjima tek 15 %.

15 %

Pravila EU-a za audiovizualne medije prilagođena 21. stoljeću

Komisija je predstavila prijedlog o ažuriranju Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama – ažuriranju zajedničkih pravila kojima se gotovo 30 godina reguliraju audiovizualni mediji te jamči kulturna raznolikost i slobodan promet sadržaja u EU-u. Gledatelji danas više ne gledaju videosadržaje samo na svojim televizijskim kanalima, nego sve češće i putem videousluga na zahtjev (kao što su Netflix i MUBI) i platformi za dijeljenje videosadržaja (kao što su YouTube i Dailymotion). Stoga Komisija želi uravnotežiti pravila koja se danas primjenjuju na tradicionalne radiotelevizijske kuće, pružatelje videousluga na zahtjev i platforme za dijeljenje videosadržaja, posebice kad je riječ o zaštiti djece. Uz to, revizijom te Direktive potaknut će se promicanje europske kulturne raznolikosti, osigurati neovisnost regulatornih tijela audiovizualnih djelatnosti te radiotelevizijskim kućama dati veća fleksibilnost u oglašavanju.

Konkretno, Komisija predlaže:

Platforme za odgovorno dijeljenje videosadržaja:

Platforme koje organiziraju i označuju veliku količinu videozapisa morat će maloljetnike zaštititi od štetnih sadržaja (poput pornografije i nasilja), a sve građane od poticanja mržnje. Detaljne mjere uključuju provjeru dobi, sustave roditeljskog nadzora te mehanizme kojima korisnici prijavljuju i označuju štetan sadržaj. Kako bi te mjere bile dugotrajne i učinkovite, Komisija će sve platforme za dijeljenje videosadržaja pozvati u Savez za bolju zaštitu maloljetnika na internetu radi pripreme kodeksa ponašanja za tu industriju.

Snajnuju ulogu regulatora audiovizualnih djelatnosti:

Revidirana će Direktiva zajamčiti da regulatorna tijela, sada istinski neovisna o državnim tijelima i industriji, najbolje obavljaju svoju dužnost, odnosno osigurati da audiovizualni mediji djeluju u interesu gledatelja.

Jačanje europske kreativnosti: Europske televizijske kuće trenutačno ulažu oko 20 % svojih prihoda u autorski sadržaj, a pružatelji usluga na zahtjev manje od 1 %. Komisija želi da televizijske kuće i dalje polovinu vremena objavljivanja namjenjuju europskim djelima, a obvezat će i pružatelje usluga na zahtjev da u svojim katalogima osiguraju europskim sadržajima udio od najmanje 20 %. Prijedlogom se dodatno objašnjava kako države članice mogu od domaćih pružatelja usluga na zahtjev zatražiti da financijski podupru europska djela.

Veću fleksibilnost za televizije: Gledatelji koje ljuti previše televizijskih reklama mogu prijeći na internetsku ponudu bez reklama kakve nije bilo prije deset godina. Revidirana pravila za audiovizualne djelatnosti odgovor su na tu i ostale nove okolnosti. Revidirana Direktiva daje radiotelevizijama veću fleksibilnost u odnosu na odabir trenutka emitiranja reklama – ostaje ukupno ograničenje od 20 % vremena emitiranja od 7 do 23 sata, ali, umjesto sadašnjih 12 minuta po satu, radiotelevizije mogu slobodnije birati kada će tijekom dana emitirati reklame.

Te bi različite mjere trebale imati pozitivan gospodarski učinak za pružatelje medijskih usluga – uglavnom radiotelevizije – kao i povećanje njihova kapaciteta za ulaganje u audiovizualni sadržaj. To je važno za konkurentnost audiovizualne industrije EU-a.

Suvremeni telekomunikacijski okvir

Kasnije ove godine Komisija će predstaviti ambicioznu reformu pravila EU-a o telekomunikacijama. To uključuje učinkovitiju koordinaciju radijskih frekvencija, stvaranje poticaja za ulaganja u brzi širokopolasni internet, osiguravanje ravnopravnih uvjeta za sve sudionike na tržištu, i tradicionalne i nove, te stvaranje učinkovitog institucijskog okvira.

Komisija će nastaviti s dosad uspješnim radom u smjeru ukidanja naknada za *roaming* i uvođenja načela neutralnosti mreže u zakonodavstvo EU-a.

U skladu s novim zakonodavstvom EU-a o neutralnosti mreže telekomunikacijski operateri u Europi morat će sav internetski promet tretirati jednako, kao i opravdati davanje prednosti određenim uslugama na svojim mrežama koje su za potrošače skuplje od drugih usluga.

NOVO SMANJENJE NAKNADA ZA ROAMING PRIJE NJIHOVA UKIDANJA 2017.

Od 30. travnja 2016. cijena poziva, SMS poruka i internetskog prometa u drugoj državi članici (u *roamingu*) niže su nego ikad. Naknade za *roaming* ponovno su smanjene do rekordno niske razine, a konačno će se ukinuti u lipnju 2017. Kad putuju u EU-u, korisnici mobilnih uređaja plaćaju samo mali dodatak na domaće cijene: do 0,05 eura po minuti poziva, 0,02 eura po SMS poruci i 0,05 eura po MB podataka (bez PDV-a). U tijeku je kratko prijelazno razdoblje jer će od sredine lipnja 2017. Europljani plaćati istu cijenu neovisno o tome služe li se mobilnim uređajima kod kuće ili drugdje u EU-u.

RAZVOJ SLJEDEĆE GENERACIJE KOMUNIKACIJSKIH MREŽA, 5G

U budućnosti će se svi korisnici i uređaji služiti mrežom 5G, sljedećom generacijom komunikacijskih mreža. Do 2020. postojat će 26 milijardi povezanih uređaja, a 70 % ljudi imat će pametni telefon. 5G će biti kamen temeljac EU-ova jedinstvenog digitalnog tržišta, industrija budućnosti, modernih javnih usluga te inovativnih aplikacija kao što su povezani automobili, pametne kuće i mobilne zdravstvene usluge. EU je udružio snage s Južnom Korejom, Japanom, Kinom i Brazilom kako bi pojačao suradnju u tom strateškom području i osigurao da se 5G ne razvija u izoliranim sustavima na međunarodnoj razini.

Mreža 5G promijenit će uvjete ne samo za telekomunikacijske operatere, nego i za druge važne industrije. Zato je bitno povezati te dionike i doprinijeti uspostavi budućeg tržišta za proizvode i usluge povezane s mrežom 5G. Komisija je pozvala na suradnju u pogledu akcijskog plana za mrežu 5G sektore kao što su logistika, promet, energetika, zdravstvo i digitalna proizvodnja. Važno je zajedno osmisliti mjere, rokove i poticaje za ulaganje koji su potrebni za uvođenje infrastrukture nužne za mrežu 5G u EU-u. Cilj je pridonijeti već planiranim ulaganjima EU-a od 700 milijuna eura do 2020. za istraživanje i inovacije povezane s mrežom 5G kako bi europska poduzeća mogla početi nuditi povezane proizvode i usluge u 2020.

Roaming pri putovanju unutar EU-a

Od 15. lipnja 2017.: bez dodatnih naknada

Nakon **30. travnja 2016.** usluge će se naplaćivati po domaćim cijenama uz dodatno najviše

(cijene u eurima, bez PDV-a)

Komisija je nedavno poduzela važan korak u tom smislu u EU-u. Predstavila je prijedlog za usklađivanje upotrebe pojasa od 700 MHz za mobilne usluge. Mobilni operateri koji upotrebljavaju pojas od 700 MHz moći će korisnicima osigurati brži i kvalitetniji širokopojasni internet (tj. bez prekida usluge) te obuhvatiti šira područja, uključujući ruralna i zabačena područja. Europa će tako moći napredovati i osigurati brzine širokopojasnog interneta veće od 100 Mb/s te dostići regije koje su vodeće u upotrebi mobilnog širokopojasnog interneta 4G (kao Južna Koreja ili SAD). Čim određeni standardi za mrežu 5G i s njom povezana tehnologija i oprema postanu dostupni 2020., mobilni operateri imat će odličan temelj za pružanje usluga mreže 5G. Daljnji koraci za usklađivanje tog područja u EU-u bit će dio buduće revizije pravila EU-a o telekomunikacijama, koja je predviđena za jesen 2016.

Novi propisi o zaštiti podataka

EU je donio nove propise o zaštiti podataka 2016.

Tim se novim propisima jačaju postojeća prava i pojedincima daje veća kontrola nad njihovim osobnim podacima. To posebno uključuje:

Lakši pristup vlastitim osobnim podacima: pojedinci će imati više informacija o tome kako se njihovi podaci obrađuju, a te bi informacije morale biti dostupne na jasan i razumljiv način.

Pravo na prenosivost podataka: prijenos vaših osobnih podataka između pružatelja usluga bit će jednostavniji.

Jasnije „pravo na zaborav“: kad više ne budete htjeli da se vaši podaci obrađuju i uz uvjet da ne postoje zakoniti razlozi za njihovo zadržavanje, podaci će se brisati.

Pravo na obavijest o provali u osobne podatke: poduzeća i organizacije moraju, primjerice, obavijestiti nacionalno nadzorno tijelo o ozbiljnim provalama u podatke što je prije moguće kako bi korisnici mogli poduzeti prikladne mjere.

Na temelju novih propisa EU-a o zaštiti podataka Komisija će revidirati Direktivu o e-privatnosti.

Internetske platforme

Internetske platforme veoma su važne za inovacije i razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta. Revolucijom u pristupu informacijama one su bolje i učinkovitije povezale kupce i prodavače. Potrebno je na razini EU-a stvoriti uvjete za privlačenje, zadržavanje i rast inovatora za nove internetske platforme.

Komisija je osmislila ciljani pristup utemeljen na načelima radi rješavanja problema koje su prijavili sudionici u javnoj raspravi tijekom Komisijine jednogodišnje ocjene platformi. Kako bi osigurala fleksibilnost i ažurnost tog pristupa, Komisija će poduprijeti nastojanja industrije i dionika u pogledu samoregulacije i koregulacije. Obuhvaćena su sljedeća područja djelovanja:

Usporediva pravila za usporedive digitalne usluge: Za usporedive digitalne usluge trebala bi vrijediti ista ili slična pravila, a ako je moguće, Komisija bi trebala smanjiti područje i razmjer primjene postojeće regulative. Komisija će ta načela primjenjivati u tekućim revizijama telekomunikacijskog zakonodavstva EU-a te Direktive o e-privatnosti, na primjer pri razmatranju bi li se pravila o povjerljivosti trebala primjenjivati na pružatelje internetskih komunikacijskih usluga kao i na tradicionalna telekomunikacijska poduzeća.

Obveza internetskih platformi da funkcioniraju odgovorno: Trebalo bi zadržati postojeći sustav odgovornosti posrednika utvrđen Direktivom o e-trgovini. Specifični će se problemi rješavati ciljanim instrumentima kao što su propisi o audiovizualnim djelatnostima i propisi o autorskom pravu ili dobrovoljnim jačanjem napora industrije. Na primjer, Komisija u intenzivnoj suradnji s velikim internetskim platformama priprema kodeks ponašanja za borbu protiv govora mržnje na internetu.

Ništa bez povjerenja: Prekograničnom suradnjom u primjeni propisa osigurat će se da platforme ispunjavaju svoje obveze u pogledu prava potrošača, na primjer da jasno označe sponzorirane rezultate pretraživanja. Komisija će poticati i industriju da se dobrovoljno više angažira u borbi protiv loših praksi na internetu, kao što su lažne ili obmanjujuće ocjene proizvoda. Komisija će poticati i internetske platforme da prepoznaju različite vrste sigurne elektroničke identifikacije (eID) koje nude jednaka jamstva kao njihovi sustavi eID-a.

Otvorena tržišta za gospodarstvo temeljeno na podacima: Inicijativom za slobodan protok podataka predviđenom za kraj 2016. olakšat će se prelazak i prenosivost podataka između različitih internetskih platformi i usluga računalstva u oblaku.

Pravedno poslovno okruženje koje potiče inovacije: Komisija će provjeriti činjenice o pitanjima što su ih u javnoj raspravi postavila poduzeća i dobavljači koji izravno komuniciraju s platformama. Na primjer, riječ je o pitanjima kao što su nepošteni uvjeti, osobito za pristup važnim bazama podataka, problem pristupa tržištu i opća netransparentnost. Na temelju toga Komisija će do proljeća 2017. utvrditi jesu li u tom području potrebne dodatne mjere EU-a.

Komisija je u europskom programu za ekonomiju suradnje dala i smjernice o primjenjivom zakonodavstvu EU-a i preporuke državama članicama.

Partnerstvo s industrijom u pogledu kibernetičke sigurnosti

Prema nedavno provedenoj anketi barem 80 % europskih poduzeća doživjelo je najmanje jedan incident povezan s kibernetičkom sigurnosti protekle godine, a broj sigurnosnih incidenata u toj je industriji diljem svijeta 2015. porastao za 38 %. To šteti europskim poduzećima, bila ona velika ili mala, te može narušiti povjerenje u digitalno gospodarstvo. Kao dio strategije jedinstvenog digitalnog tržišta Komisija nastoji ojačati prekograničnu suradnju i suradnju među svim subjektima i sektorima koji djeluju u području kibernetičke sigurnosti te pridonijeti razvoju inovativnih i sigurnih tehnologija, proizvoda i usluga diljem EU-a.

Zato je Komisija u lipnju 2016. predstavila javno-privatno partnerstvo s tom industrijom za koje se očekuje da će potaknuti 1,8 milijardi eura ulaganja do 2020.

To će partnerstvo uključivati i članove iz nacionalnih, regionalnih i lokalnih javnih uprava, istraživačkih centara i akademske zajednice. Cilj partnerstva jest poticanje suradnje u ranim fazama istraživanja i inovacija te izgradnja rješenja za kibernetičku sigurnost za različite sektore, kao što su sektor energije, zdravstva, prometa i financija.

Stvaranje europskog digitalnoga gospodarstva i društva s potencijalom rasta

Veliki podaci i oblak

Digitalni podaci u oblaku: 2013.: 20 % – 2020: 40 %

Upotrebom velikih podataka (eng. „big data“) 100 najvećih proizvođača u EU-u moglo bi ostvariti uštede u vrijednosti od 425 milijardi eura.

Studije pokazuju da bi se analitikom velikih podataka do 2020. mogao ostvariti dodatni gospodarski rast EU-a od 1,9 %, što odgovara povećanju BDP-a od 206 milijardi eura.

Uključivo e-društvo

Gotovo polovina stanovništva EU-a (47 %) nema potrebne digitalne vještine, a takve će se vještine u skorju budućnosti zahtijevati za 90 % radnih mjesta.

Strategija „u pravilu digitalno“ u javnom sektoru mogla bi donijeti godišnju uštedu od oko 10 milijardi eura.

Digitalizacija industrije EU-a

Komisija je predstavila planove za pružanje potpore europskoj industriji, MSP-ovima, istraživačima i javnim tijelima u iskorištavanju punog potencijala novih tehnologija.

Komisija je predstavila niz mjera namijenjenih podupiranju i povezivanju nacionalnih inicijativa za digitalizaciju svih sektora industrije i povezanih usluga te poticanju ulaganja s pomoću strateških partnerstava i mreža. Komisija je predložila i konkretne mjere za brže utvrđivanje zajedničkih normi u prioritetnim područjima, kao što su komunikacijske mreže 5G i kibernetička sigurnost, te modernizaciju javnih usluga. U okviru tih planova Komisija je istaknula da namjerava uspostaviti „europski oblak“, čiji će glavni cilj biti da omogući europskim istraživačima (kojih je 1,7 milijuna) i stručnjacima u području znanosti i tehnologije (kojih je 70 milijuna) virtualno okruženje za pohranu, analizu i ponovnu upotrebu velikih količina istraživačkih podataka te upravljanje njima.

Osiguravanje slobodnog protoka podataka

Dok su osobni podaci obuhvaćeni i zaštićeni pravilima EU-a, ne postoje jasne smjernice za ostale vrste podataka. Velike količine podataka nastaju u svakoj sekundi, a stvaraju ih i ljudi i strojevi, primjerice senzori kojima se prikupljaju podaci o klimi, satelitske snimke, digitalne fotografije i videozapisi, zapisi o kupoprodajnim transakcijama ili signali GPS-a. Ti su podaci zlatni rudnik za istraživanja, inovacije i nove poslovne prilike, no često ostaju u skupim nacionalnim podatkovnim centrima (npr. zbog zahtjeva država članica da se podaci zadržavaju na njihovu državnom području). Nepotrebna ograničenja trebalo bi ukloniti i spriječiti. Potrebno je bolje uskladiti nacionalne sustave kako bi se omogućili bolji protok podataka i razvoj novih obećavajućih tehnologija kao što su računalstvo u oblaku te internet stvari. Komisija će procijeniti različite pravne i tehničke prepreke i tada utvrditi mjere za njihovo uklanjanje.

Prave vještine za digitalno doba

Komisija je donijela novi sveobuhvatni Program vještina za Europu. Cilj je Programa osigurati da ljudi razviju širok spektar vještina u ranoj dobi te iskoristiti ljudski kapital Europe, što će na koncu potaknuti zapošljivost, konkurentnost i rast u Europi.

U okviru tog Programa Komisija će pokrenuti „Koaliciju za digitalne vještine i radna mjesta”, u kojoj će okupiti države članice i dionike iz sektora obrazovanja, zapošljavanja i industrije u cilju okupljanja digitalnih talenata i kako bi osigurala da pojedinci, kao i radna snaga u Europi posjeduju primjerene digitalne vještine.

Više o toj temi

- ▶ **Deset prioriteta Europske komisije:** http://ec.europa.eu/priorities/index_en.htm
- ▶ **Prioriteti jedinstvenog digitalnog tržišta:** http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/index_en.htm
- ▶ **Imate li pitanja o Europskoj uniji? Upitajte informacijski centar Europe Direct:** 00 800 6 7 8 9 10 11 — <http://europedirect.europa.eu>

